

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Musala 9, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Broj: 03-16-304/05
Sarajevo, 25.07.2005. godine

Bosna i Hercegovina
Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine

Predmet: Izdvojeno mišljenje u vezi «Izveštaja o reviziji Predsjedništva BiH za 2004. godinu»

Poštovana gospodo,

Obavještavam vas da u vezi «Izveštaja o reviziji Predsjedništva BiH za 2004. godinu» nije postignut jedinstven stav generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora, te posljedično, taj izvještaj nisam potpisao i saglasno članovima 19. i 38. Pravilnika¹ o unutrašnjoj organizaciji Ureda, dostavljam vam «izdvojeno mišljenje»:

- (01) U fazi koja prethodi dostavi izvještaja Parlamentarnoj skupštini BiH, odbijen je moj zahtjev da se izvrši interna kontrola kvaliteta «Izveštaja o reviziji Predsjedništva BiH za 2004. godinu» («Izveštaj»), te su postupci u pogledu usvajanja «Izveštaja» nastavljeni bez moje saglasnosti, suprotno praksi koja je vrijedila za sve izvještaje Ureda za reviziju².
- (02) Zahtjev za pokretanje postupka interne kontrole kvaliteta obrazložio sam potrebom da se kroz postupak interne kontrole kvaliteta otklone i odbace sumnje u vezi «Izveštaja» za eventualno kršenje INOSAI Standarda i Etičkog kodeksa, koje je moglo proisteci ili može biti tako protumačeno, obzirom da je:
 - Rukovodilac revizionog tima koji je odgovoran za «Izveštaj» i koji je obavljao reviziju Predsjedništva BiH, ostvario je kontakte i konsultacije sa Predsjedništvom BiH, te dao svoju saglasnost (prema vlastitom iskazu) da se kandiduje za mjesto zamjenika generalnog revizora; obavljajući te kontakte i konsultacije u vremenskom periodu prije utvrđivanja konačnog teksta izvještaja, prije održavanja Stručnog kolegija koji je trebao raspravljati o «Izveštaju», bez znanja i prethodne saglasnosti koordinatora – zamjenika generalnog revizora

¹ Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Ureda za reviziju finansijskog poslovanja institucija BiH je usvojio menadžment Ureda (uključujući njegove izmjene i dopune) uz prethodne saglasnosti Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

² Opisani slučaj je presedan, odnosno prvi zabilježeni slučaj otkako je Ured za reviziju osnovan (septembar 2000. godine) da nije postignuta međusobna saglasnost unutar menadžmenta Ureda u pogledu provjera ili bilo kojih intervencija u vezi izvještaja prije slanja teksta izvještaja revidiranoj instituciji ili Parlamentarnoj skupštini BiH.

koji odlučuje o kontroli kvaliteta, a u konačnici - i u vrijeme službene odsutnosti koordinatora. Takvi kontakti i inicijativa nisu bili najavljeni, razmatrani i organizovani od Ureda u institucionalnom smislu, već su obavljani kao «slučajna» radnja koja se kontrolirano dešavala u svjedočenju samo par zaposlenih iz Ureda.

- Druga primjedba bila upućena isključivo kao tehnička zamjerka revizionom timu u pogledu formalne strukture izvještajnog teksta. Naime, odbijen je moj zahtjev da se struktura (forma, poglavlja i njihov redoslijed) «Izvještaja» prilagodi strukturi koju imaju ostali revizorski izvještaji, obzirom da je menadžment Ureda prethodno donio odluku, tačnije, dao instrukciju da se ovogodišnji revizorski izvještaj za Predsjedništvo BiH pripremi u formi kakvu imaju svi drugi izvještaji u kojima se nalazi revizije ne lociraju (ne navode) po organizacionim jedinicama revidirane institucije.

- (03) Navedeni razlozi za «izdvojeno mišljenje» se isključivo odnose na odbačeni zahtjev za internu kontrolu kvaliteta «Izvještaja», bez mog komentara na sadržaj, odnosno ne ulazeći u sadržaj «Izvještaja» koji je u konačnoj formi dostavljen Parlamentarnoj skupštini BiH (mišljenje revizora, nalaze revizije, preporuke, opservacije, informacije i činjenice koje su navedene u «Izvještaju»). Izostanak mog potpisa na «Izvještaju» je samo napomena da nije uvažen zahtjev za provedbu interne kontrole kvaliteta. Zbog toga, bez namjere da utičem, ometam ili ograničavam nadležnosti Parlamentarne skupštine BiH, ljubazno molim Parlamentarnu skupštinu BiH da «Izvještaj» uzme u razmatranje kroz «redovnu» proceduru, a ovo «izdvojeno mišljenje» uvaži naknadno, u okviru postupaka kontrole kvaliteta i kontrole rada Ureda koje Parlamentarna skupština BiH može poduzeti saglasno odredbama Zakona o finansijskoj reviziji institucija BiH («Službeni glasnik BiH», broj 17/99).

O B R A Z L O Ž E N J E

- (04) Tokom završne faze revizionog ciklusa revizije računa za 2004. godinu, sredinom maja 2005. godine istekli su mandati rukovodstva u Uredu za reviziju. Predsjedništvo BiH je poduzelo Zakonom predviđene aktivnosti za imenovanje zamjenika³ (proceduralno, Predsjedništvo BiH utvrđuje kandidate i nakon saglasnosti Parlamentarne skupštine BiH vrši imenovanja za sve tri rukovodne pozicije u Uredu za reviziju podjednako).
- (05) U okvirima svojih nadležnosti, Predsjedništvo BiH je ostvarilo kontakte sa generalnim revizorom i pojedinim uposlenicima Ureda za reviziju u namjeri utvrđivanja kandidata ili liste kandidata. Predsjedništvo BiH ne obavezuju revizorski standardi, ali na žalost na aktivnost utvrđivanja kandidata iz Ureda, Ured nije odgovorio institucionalno. Dakle, nije službeno razmatrana inicijativa

³ Do datuma ovog akta, nije bilo poznato iz kojih razloga Predsjedništvo BiH nije pokrenulo proceduru za utvrđivanja kandidata i imenovanja za sve tri čelne pozicije u Uredu: generalnog revizora i dvojice zamjenika, saglasno zaključcima Parlamentarne skupštine BiH donesenim prilikom imenovanja i utvrđivanja dužine trajanja mandata, kolege g. Milenka Šege, generalnog revizora.

Predsjedništva BiH ili članova Predsjedništva BiH (prema Uredu ili prema uposlenicima Ureda), kako je to uobičajeno da se razmatraju pitanja od značaja za nezavisnost i kvalitet rada Ureda za reviziju. Redovni stručni kolegiji rukovodstva sa ključnim revizionim osobljem su često razmatrali znatno manje važna pitanja. Obzirom da zamjenici generalnog revizora ne mogu obnoviti svoj mandat ili ga produžiti bez izmjena i dopuna Zakona o reviziji, nije postojala formalna prepreka ili sukob interesa da se pitanje kandidiranja uposlenika ne diskutuje na stručnom kolegiju Ureda u prisustvu postojećih zamjenika generalnog revizora i potencijalnih kandidata. Čak suprotno, to je bila obaveza Ureda kako bi se odbacila potencijalna prijetnja nezavisnosti Ureda i reducirao rizik za eventualno kršenje revizionih standarda i etičkog kodeksa.

- (06) Ne ulazeći u prava uposlenih da komuniciraju sa Predsjedništvom BiH u vezi razgovora za sticanje rukovodne pozicije u Uredu za reviziju (prema važećem Zakonu o reviziji, Predsjedništvo nije obavezno da do imena kandidata dođe posredstvom javnog konkursa), takva komunikacija je morala biti blagovremeno najavljena koordinatorima revizionih operacija (zamjenici generalnog revizora) koji su zaduženi za vršenje kontrole kvaliteta za revizione postupke. Da je tako urađeno, koordinator bi otklonio prijetnju nezavisnosti i zaštitio primjenu standarda i etičkog kodeksa na način kojim bi prekinuo revizione operacije u timu čiji rukovodilac obavlja pregovore za sticanje rukovodne pozicije, a nastavak rada na reviziji Predsjedništva BiH povjerio bi drugom revizionom timu. Istovremeno, svaka faza tih razgovora i kontakata sa Predsjedništvom BiH bi bila službeno razmatrana i dokumentovana kao institucionalna aktivnost. U našem slučaju, takav razvoj događaja se nije desio, jer su kontakte sa Predsjedništvom BiH obavljali generalni revizor i možda najviše par uposlenika bez znanja koordinatora-zamjenika generalnog revizora, te bez mogućnosti za pravovremenu intervenciju u pogledu otklanjanja prijetnji nezavisnosti i zaštite u primjeni standarda i etičkog kodeksa kroz poduzimanje kontrole kvaliteta.
- (07) Jedan od kandidata za novog zamjenika generalnog revizora je rukovodio revizionim timom koji revidira Predsjedništvo BiH i prema vlastitom iskazu potvrdio je svoje kontakte i svoj pristanak da bude prihvaćen kao kandidat. Istovremeno je naveo da je kontakt sa članom Predsjedništva BiH ostvario tek nakon što je podnio prednacrt «Izveštaja» koordinatoru. Ipak, ni koordinator, niti drugi rukovodioci i uposlenici Ureda nemaju informaciju kada su započete konsultacije u vezi sticanja ove kandidature i da li su one utjecale na revizioni izvještaj u bilo kojem pogledu. Prema iskazima članova revizionog tima, svi materijalni nalazi revizije koji su obuhvaćeni revizionim operacijama za račune Predsjedništva BiH za 2004. godinu iskazani su, bez izuzetka, u tekstu «Izveštaja». Međutim, generalni revizor je odbacio zahtjev da se izvrši formalna provjera, odnosno da se izvrši interna provjera kontrole kvaliteta kako bi se otklonile i najmanje sumnje u eventualno kršenje standarda i etičkog kodeksa.
- (08) Ured za reviziju je mlada institucija, a ova situacija nastala odbijanjem zahtjeva za internom kontrolom «Izveštaja» je presedan koji nije u dovoljnoj

mjeri regulisan internim aktima. Zbog toga mi je kao članu menadžment tima bilo vrlo važno kakvu ćemo lekciju iz ovog slučaja naučiti kao institucija. Razvoj događaja u vezi kandidiranja nadležnih revizora za potencijalno sticanje rukovodne pozicije usred tekuće revizije Predsjedništva BiH (prije slanja konačnog teksta izvještaja) je pitanje koje se moralo institucionalno rješavati. Ne umanjujući prava kvalitetnih kandidata, uposlenika Ureda da mogu biti promovirani na čelne pozicije u revizionoj instituciji naš odgovor na takav «izazov» mora biti institucionalan i na način koji štiti obostrano - i prava tih uposlenika/kandidata i zaštitu primjene revizionih standarda, etičkog kodeksa, kvalitetu izvještaja na način kojim se odbacuje prijetnja nezavisnosti i eventualno kršenje profesionalnih normi. U suprotnom slučaju, možemo očekivati da se ovaj «presedan» pretvori u izvjesno pravilo koje može štetiti interesima revizije institucije, njenoj nezavisnosti, te i dalje otvarati sumnje u kvalitet budućih izvještaja. Dakle, ne smijemo isključiti mogućnost da neko od naših revizora postane diplomata, rukovodilac u Uredu ili nekoj drugoj instituciji i sl., ali je jako bitno da se ta «pojava» ne odvija zakulisno i na vaninstitucionalan način kojim se dovodi u pitanje kvalitet našeg rada.

- (09) Usljed navedenog, smatram da je jako važno da Parlamentarna skupština BiH razmotri «Izvještaj» zajedno sa ostalim izvještajima za 2004. godinu. Bilo bi vrlo korisno da se tokom tog razmatranja osvrne na pitanja kontrole kvaliteta i eventualno utvrdi obaveza Ureda da dogradi svoja interna pravila modelom koji će regulisati iste ili slične postupke koji su opisani u ovom slučaju, tako da ovaj «slučaj ostane presedan».

S poštovanjem,

Samir Mušović
Zamjenik generalnog revizora

cc. Predsjedništvo BiH
Ministarstvo finansija i terzora BiH
Tužilaštvo BiH
a/a